

ע"פ 3754/14 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 3754/14 - א'

לפני: כבוד השופט צ' זילברטל

המבקש: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה לעיכוב ביצוע גזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בת"פ 29178-08-13 שניתן ביום 30.4.2014 על ידי כב' השופט הבכיר צ' גורפינקל

תאריך הישיבה: ג' בסיון התשע"ד (01.06.14)

בשם המבקש: עו"ד מיכה פטמן
בשם המשיבה: עו"ד אושרה פטל רוזנברג

החלטה

בקשה לעיכוב ביצוע גזר דינו מיום 30.4.2014 של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופט הבכיר צ' גורפינקל) בת"פ 29178-08-13.

כתב האישום

עמוד 1

ביום 18.8.2013 הוגש כתב אישום נגד המבקש, יליד 1947, המייחס לו ביצוע של עבירת הפקרה אחרי פגיעה לפי סעיף 64א(ג) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: הפקודה). על-פי המתואר בכתב האישום, פגע המבקש בהולך רגל בעת שנהג ברכבו בכביש עירוני ביפו בשעה 20:45. המבקש לא הבחין בהולך רגל שחצה את הכביש ופגע בו בעוצמה רבה. כתוצאה מהפגיעה הועף הולך הרגל על שמשת המכונית וניפץ אותה. לאחר התאונה עצר המבקש את רכבו, הבחין בהולך הרגל השרוע פצוע על הכביש, ואז נמלט בנסיעה מהמקום בלי להזעיק עזרה.

ההליך בבית משפט קמא

ביום 12.1.2014 הורשע המבקש על-פי הודאתו בביצוע עבירת ההפקרה. הצדדים לא הגיעו להסכמה באשר לעונש, אך הסכימו כי שירות המבחן יערוך תסקיר ולאחריו תגבש המשיבה את עמדתה העונשית.

ביום 30.4.2014 ניתן גזר הדין בעניינו של המבקש. בגזר הדין התייחס בית המשפט לחוות הדעת הפסיכיאטרית שהוגשה מטעם המבקש, שעל-פי האמור בה, המבקש סובל במשך שנים ממספר פוביות והוא נתון בקשיים רגשיים שונים מאז שהיה צעיר. על-רקע דברים אלה, הופנה המבקש בעבר לטיפול נפשי ואף טופל במרפאה הפסיכיאטרית בבית החולים אברבנאל. על-פי חוות הדעת הפסיכיאטרית, תגובתו של המבקש לתאונה הושפעה במידת משמעותית ממצבו הנפשי. עוד נאמר בחוות הדעת כי עונש מאסר בפועל יגביר את הסכנה להחמרת התחלואה הנפשית של המבקש. נוכח מצבו הנפשי ומכלול נסיבותיו האישיות, גם שירות המבחן המליץ לבית המשפט לשקול הטלת מאסר בעבודות שירות, ולא מאסר בפועל, שכן המבקש יתקשה להתמודד עם השהייה במחיצת אוכלוסייה עבריינית בבית הסוהר.

בטרם קבע בית המשפט את מתחם הענישה הראוי, הוא ציין כי למבקש אין עבר פלילי, אולם הוא הורשע בעבירות תעבורה רבות. עוד הוזכר מכתב שכתבה בתו של המבקש ובו תיארה את אופיו כאדם בודד, גרוש, ללא קשרים חברתיים והמשתכר שכר זעום.

לאחר סקירת פסיקה הנוגעת לעבירת ההפקרה, העמיד בית המשפט את מתחם הענישה ההולם לעבירה זו, על-פי החלופה שיוחסה למבקש, על מאסר בפועל לתקופה שבין 18 חודשים לבין 5 שנים. בקביעת העונש בתוך המתחם, ציין בית המשפט כי אף שהמבקש אינו אחראי לגרימת התאונה, התנהלותו לאחר הייתה פסולה. התנהלות זו כללה בריחה ממקום האירוע ואי מסירת דיווח על התאונה, אף שידע כי המשטרה מחפשת אחריו. בנסיבות אלה נקבע כי ראוי היה לגזור על המבקש עונש שלא יפחת משלוש שנות מאסר בפועל. יחד עם זאת, בית המשפט גזר על המבקש עונש קל יותר של 18 חודשי מאסר בהתחשב בנסיבותיו הסובייקטיביות, באופיו המיוחד ובחרדה שהיה נתון בה. בית המשפט קבע כי המבקש אכן חרדתי יותר מהאדם הממוצע, וחרדה זו עשויה הייתה לגרום לו להימלט ממקום האירוע כשראה אנשים רבים רצים לעבר הנפגע. ואולם, נקבע כי אין בכך כדי להצדיק את העובדה שלא פנה לרשויות החוק לאחר האירוע, וזאת על-אף שראה בשידור טלוויזיה כי מחפשים אחריו. המבקש נעצר רק כאשר המשטרה הגיעה לביתו למחרת התאונה. לפיכך נגזרו על המבקש 18 חודשי מאסר בפועל, שנה מאסר על-תנאי שלא יעבור תוך שלוש שנים עבירה של הפקרה אחרי פגיעה והוא נפסל מלהחזיק רישיון נהיגה למשך שבע שנים. המועד להתייצבות לריצוי העונש נקבע ליום 8.6.2014.

ביום 27.5.2014 הגיש המבקש ערעור על גזר דינו של בית משפט קמא, בצירוף בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר עד להכרעה בערעור. הבקשה נסמכת ברובה על סיכויי הערעור. המבקש טוען כי בית משפט קמא שגה בקביעת מתחם הענישה, שכן הוא הסתמך על פסיקה שעסקה במקרים שנסיבותיהם היו שונות באופן מהותי מענייניו ובנוסף הוא נזקק בעיקר לפסיקה ישנה ולא עדכנית. בהקשר זה טוען בא-כוחו של המבקש כי בית המשפט התעלם מבקשתו לקבל לידי מבעוד מועד את טיעוני התביעה לעניין מתחם הענישה ואת האסמכתאות התומכות בכך. לפיכך נטען כי נפגעה יכולתו של בא-כוח המבקש לטעון לעניין זה. עוד נטען כי בית המשפט לא נתן משקל ראוי לחוות הדעת הפסיכיאטרית הקובעת, בין היתר, כי שיקול דעתו של המבקש הוא כשל נער או ילד ולא שיקול דעת של אדם בוגר. המבקש מוסיף ומציין את המלצת שירות המבחן להורות על שליחתו לעבודות שירות אשר יכולות להוות אף אמצעי שיקום עבורו. המבקש מוסיף ומפנה לפסיקה שבגדרה הוטלו על מי שהורשעו בעבירה בה הורשע, ללא עבירות נלוות וללא שהנאשם נמצא אחראי לאירוע התאונה עצמו, ומלין על התעלמות בית משפט קמא מפסיקה זו. נוכח דברים אלה טוען המבקש כי סיכויי הערעור טובים וכי יש מקום לעכב את ביצוע העונש.

המשיבה מתנגדת לבקשה. נטען בשמה כי המחוקק ביטא באופן מובהק את יחסו המחמיר לעבירה לפי סעיף 64א(ג) לפקודה, בין היתר בתיקון 101 לפקודה שנכנס לתוקפו ביום 9.11.2011 וקבע בצידה עונש מירבי של 14 שנות מאסר. נוכח מגמה זו, ובהתבסס על פסיקה, נטען כי סיכויי של המבקש להמרת המאסר בפועל בין כותלי הכלא למאסר בעבודות שירות - קלושים ואינם מצדיקים היענות לבקשה. המשיבה אינה סבורה שמצבו הנפשי של המבקש מצדיק עיכוב ביצוע, וגם בהקשר זה הוצגה פסיקה בגדרה הוטלו עונשי מאסר ממושכים יותר על מי שהורשעו בהפקרה וסבלו מבעיות בריאות משמעותיות. באת כוח המשיבה ציינה גם כי בית משפט קמא לא מצא לאמץ את חוות הדעת הפסיכיאטרית במלואה.

דיון והכרעה

שקלתי את טיעוני הצדדים ומסקנתי היא כי יש מקום לקבל את הבקשה. אני רואה צורך לחזור על מרכיבי שיקול דעתו של בית המשפט בבואו להחליט האם יש מקום לעכב ביצוע עונש מאסר בפועל. הדברים ידועים והוזכרו שוב ושוב בפסיקת בית משפט זה. במקרה דנא מדובר בתקופת מאסר שאינה נמנית על התקופות הנחשבות "קצרות" במובהק, בהן מעוכב הביצוע כמעט כדבר שבשגרה, אך גם אין מדובר בתקופה "ארוכה" שברירת המחדל לגביה היא דחיית בקשה לעיכוב העונש. באשר לסיכויי הערעור אומר אך שהמשימה בפניה ניצב המבקש אינה קלה כלל ועיקר, ואולם אין לומר שלא היו מקרים בהם נגזרו עונשי מאסר בעבודות שירות בעבירת הפקרה (שאינן עימה אחריות לתאונה עצמה או עבירות נוספות כגון שיבוש וכו'), גם לאחר התיקון לפקודה. לכך יש להוסיף את השיקול שעניינו מצבו הנפשי הלא פשוט של המבקש, שיתכן ותרום גם לאופן התנהלותו סמוך לאחר התאונה ועד שנעצר. זאת ועוד, נוכח מצב זה עלולה להיות למאסר השפעה קשה על המבקש, ולפיכך גם אם סיכויי לביטול מלא של המאסר בפועל אינם ניתנים להגדרה כטובים, ראוי שערעורו יידון לגופו בטרם תיפול ההכרעה הסופית לעניין שליחתו לכלא. לא נטען כי נשקפת מהמבקש סכנה כלשהי בהיותו משוחרר, מה גם שבית המשפט פסל אותו מלהחזיק רישיון נהיגה.

הבקשה המתקבלת ואני מורה על עיכוב ביצוע עונש המאסר עד לתום הליכי הערעור.

ניתנה היום, ג' בסיון התשע"ד (1.6.2014).

שׁוֹפֵט
